

26 aug. 2018, De Krijtberg. 21ste zondag door het jaar. Jozua 24:12.15-18; Joh. 6:60-71
Peter van Dael SJ

KIES DAN NU WIE U WILT DIENEN

Van vijfduizend naar twaalf

Vijf zondagen hebben we nodig om door het zesde hoofdstuk van Johannes heen te komen. Dit hoofdstuk begon, een maand geleden, als een succesverhaal: een menigte van meer dan vijfduizend mensen werd gespijzigd. Maar gaandeweg bleek het, oneerbiedig gezegd, een verhaal van de tien kleine negertjes te worden. Twee weken geleden hoorden we hoe de leidende joodse kringen Jezus afwezen (6:41). Vandaag horen we dat veel leerlingen zich terugtrokken (6:66). Alleen de Twaalf bleven over. Van vijfduizend naar twaalf. Wat een anticlimax!

Hoe is het zover geko-men? Jezus had klaarblijke-lijk iets verkeerd gezegd. Hij had zijn gehoor geërgerd door te zeggen dat hun voorvaderen, in de dagen van Mozes, gegeten hadden van het manna, het brood uit de hemel, en dat ze toch gestorven waren. Het echte brood uit de hemel, het brood dat eeuwig leven geeft, dat waren de woorden die de Godsgezant Jezus sprak (Joh. 6:49-50). Maar de meeste mensen sloten zich af voor de woorden van Jezus, die had geprobeerd het geloof van zijn toehoorders te vernieuwen.

Jezus had zijn gehoor bovendien geërgerd toen hij sprak van het eten van het lichaam en het drinken van het bloed van de Mensenzoon (Joh. 6:52-56). Deze voor ons wat vreemde beeld-spraak slaat op een engagement dat je aangaat met iemand die trouw is aan zijn roeping, ook al kost hem dit zijn leven. Met zo'n Jezus engageerden de meesten zich liever niet. Zo'n engagement zou wel eens ten koste kunnen gaan van jezelf. Vandaar dat niet alleen de massa en de leiders van het volk, maar ook velen van de leerlingen zich van Jezus afkeerden (Joh. 6:66).

Nu stelt Jezus het handje-vol leerlingen dat hem niet in de steek had gelaten voor de keuze: Willen jullie soms ook weggaan? Petrus antwoordt namens de Twaalf: Naar wie zouden we moeten gaan, Heer? U spreekt woorden die eeuwig leven geven, en wij geloven en weten dat u de Heilige van God bent.

Twee duivels

Van de vijfduizend waren er dus maar twaalf overgebleven. Maar twee van deze twaalf zouden Jezus óók in de steek laten: Petrus en Judas Iskariot. In het evangelie van Matteüs lezen we dat, toen Jezus over zijn lijden begon te praten, Petrus protesteerde. Jezus keerde hem toen rug toe met de woorden: Ga terug, achter mij, Satan! Je zou me nog van de goede weg afbrengen. Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat mensen willen (16:23). Petrus, de gelovige, is ook een Satan, wat letterlijk vertaald betekent: tegenstander, weerstrever. Dat blijkt ook uit het feit dat hij later Jezus tot driemaal toe zal ontkennen (Mt. 26:70vv).

Petrus is, zoals gezegd, niet de enige tegenstrever onder de twaalf. Jezus eindigt zijn rede in het evangelie van vandaag met de woorden: en toch is een van jullie een duivel. 'Duivel' komt van diabolos, de Griekse vertaling van 'Satan'. Johannes voegt aan de woorden van Jezus toe:

Hiermee doelde hij op Judas, de zoon van Simon Iskariot, want hij, een van de twaalf, zou hem uitleveren.

Onder de twaalf die Jezus in het evangelie van vandaag trouw waren gebleven, zaten dus twee duivels. Het diabolische zit dus ook in de groep van de twaalf getrouwen. Je zou nog verder kunnen gaan door te stellen dat het duivelse niet alleen in iedere geloofsgemeenschap zit, maar in iedere gelovige, in ieder van ons.

Kies dan nu

Dit kan ons beangstigen. Het feit dat je lid bent van een kerk, dat je een gelovige bent, wil niet zeggen dat je al helemaal binnen bent. Je zit nog steeds in de gevarezone. Dat komt omdat je niet één keer kiest, eens en voorgoed. Je wordt steeds weer opnieuw voor een keuze gesteld. Zo kiezen een man en een vrouw voor elkaar, niet alleen op hun trouwdag, maar ieder moment. Op dezelfde manier worden we allemaal ieder moment voor een keuze gesteld: ofwel een keuze voor datgene waar Jezus voor staat ofwel een keuze voor mijzelf, een keuze tussen delen en grijpen.

We zijn als het volk uit de eerste lezing. Onder leiding van Jozua hadden de stammen van Israël zich gevestigd in het beloofde land. Hij roept nu alle stammen bij elkaar om de inbezitting van het land te bezegelen met een verbond. Hij stelt ze voor de keuze: ofwel de goden van de vreemde, heidense volken, ofwel de God van Israël. De oproep tot die keuze staat in de tegenwoordige tijd: kies dan nu wie u wilt dienen (Joz. 24:15). Ieder moment is een keuzemoment: kies ik voor mijzelf alleen, of kies ik ook voor God en de ander?

Gekozen en vergeven

Het feit dat wij de tegenstrevers in ons midden hebben, ja dat iets daarvan aanwezig is in ieder van ons, kan ons onzeker maken. Ik ben niet zeker van mijn eigen toekomstige keuzes. We kunnen deze onzekerheid te boven komen door te beseffen dat er twee partijen zijn: God en wijzelf. Er is in ieder geval één stabiele partij: God die voor jou kiest. Zijn naam luidt dan ook: IK ZAL ER ZIJN (Ex. 3:14). Ik zal er zijn voor jou. En wanneer wij in de fout gaan, geloven wij dat God een vergevende God is, die ons steeds nieuwe kansen biedt. Dit is de God van wie Jezus getuigt. Zo kreeg Petrus, die Jezus drie maal had verloochend, een herkansing door na de opstanding van Jezus tot drie maal toe te kunnen getuigen van zijn liefde tot zijn Heer (Joh. 21:15-17). Dit geldt ook voor ons: na iedere foute keuze geeft God ons de gelegenheid om een nieuwe, goede keuze te doen, het is nooit te laat.

Geven wij ons over aan deze God, die kiest voor ons en die ons steeds weer een nieuwe kans geeft om te kiezen voor Hem en zijn mensen.